

Requiem za Encyklopedii

S počátkem roku 2018 byl ukončen projekt Encyklopedie laboratorní medicíny pro klinickou praxi. Na webovém doméně www.enclabmed.cz se objeví tento text a oznámení, že Encyklopedie byla z webu definitivně stažena.

Encyklopedie byla vyústěním snahy jedné generace laboratorních odborníků o zprostředkování různých informací pro pracovníky laboratoří, pro kolegy v přípravě na atestace, pro studenty a další zájemce. Podařilo se nashromáždit úctyhodný počet hesel, který přesáhl počet 5000. A nadšení této generace, ochota spolupracovat a přijmout společná pravidla muselo mít nutně své limity. Proto byl jedním z hlavních důvodů ukončení projektu právě generační problém – řada přátel a kolegů již nemohla vedle svých pracovních povinností najít prostor pro udržování Encyklopedie nebo dokonce již někteří ukončili aktivní práci v laboratořích.

V jedné z kapitol Encyklopedie s názvem Historie encyklopedie jsou uvedena následující fakta:

- koncepce Encyklopedie byla dílem Miroslava Zámečnicka, Antonína Jabora a Lučka Straky
- Encyklopedie byla těsně vázána na projekt Národního číselníku laboratorních položek a systém SLP, oba projekty vznikly na počátku devadesátých let 20. století (a v systému SLP jsou stále uložena všechna data Encyklopedie)
- proveditelnost byla ověřena v projektu Kompendium laboratorní medicíny v elektronické formě, grant MZ ČR, řešitel prof. Vladimír Palička, CSc., projekt byl úspěšně ukončen v lednu 2001
- autorský kolektiv vlastní Encyklopedie se poprvé sešel 2. dubna 2001 v Praze

- první verze Encyklopedie byla označena Encyklopedie laboratorní medicíny I, ISBN 80-238-9775-6, měla 1299 hesel
- pátá verze z roku 2005 měla 4119 hesel
- desátá verze z roku 2011 měla 5270 hesel
- poslední (dvanáctá) verze z prosince 2014 měla konečný počet 5866 hesel.

Encyklopedie byla generována z datové základny systému SLP (více o tomto stále pokračujícím projektu lze najít na www.sekk.cz) pomocí speciálního programu, distribuce na CD byla zajištěna u všech verzí, osmá verze z roku 2008 byla poprvé umístěna na web. Data Encyklopedie umožnila vydání některých knižních publikací, vydaných společností SEKK (Preatalytická fáze, 2005; Metrologie chemických měření v laboratorní medicíně, 2006; Vitaminy a stopové prvky, 2007; Aminokyseliny a peptidy, 2009).

Je faktem, že od posledního vydání Encyklopedie v roce 2014 již nebylo žádné heslo aktualizováno a pozorný čtenář zjistil, že poslední datum aktualizace některých hesel již neodpovídá požadavkům na současný pokrok a moderní znalosti. Je pravda, že část hesel je stále platná a aktuální. Ale některá hesla jsou naproti tomu v takovém rozporu se současnými poznatky, že jejich úroveň může dehonestovat dílo jako celek. Zatímco v případě staršího knižního vydání slovníku, pro které sáhne do knihovny, si jasně uvědomujeme rok vydání, v případě webové aplikace mlčky předpokládáme, že data jsou „up-to-date“. A to bylo pro rozhodnutí o ukončení Encyklopedie na webu rozhodující.

Věřím ale, že Encyklopedie ve své době splnila svůj účel.

*Za autorský kolektiv
prof. MUDr. Antonín Jabor, CSc.
V Praze, 10. ledna 2018.*